SECȚIUNEA V: PEDAGOGIE ȘI PSIHOLOGIE

IMPACTUL STILULUI PARENTAL ÎN EDUCAREA ELEVULUI DE VÂRSTĂ ȘCOLARĂ MICĂ

THE IMPACT OF PARENTING STYLE ON THE EDUCATION OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS

Mihaela DRĂGUȚAN,
Specialitatea Pedagogie în Învățământul Primar şi Pedagogie Preşcolară, gr. PP 2201,
Coordonator științific: **Silvia VRABIE**, dr., lector univ.,
Centrul Universitar ,,Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul
al Universității Tehnice a Moldovei

Rezumat: *Articolul abordează impactul stilului parental asupra dezvoltării elevului de vârstă şcolară mică. Scopul cercetării constă în identificarea modului în care diferitele stiluri parentale influențează dezvoltarea cognitivă, emoțională și comportamentală a elevilor. Metodele utilizate au fost chestionarul și observația. Rezultatele evidențiază rolul esențial al stilului democratic în formarea armonioasă a copilului*
Cuvinte-cheie: *stil parental, elev şcolar mic, educație ,dezvoltare emoțională, familie*

Abstract: *The article addresses the impact of parenting styles on the development of primary school students. The aim of the research is to identify how different parenting styles influence the cognitive, emotional, and behavioral development of children. The methods used were the questionnaire and observation. The results highlight the essential role of the democratic parenting style in the harmonious development of the child.*
Keywords: *parenting style, primary school student, education, emotional development, family*

Educația copilului reprezintă un proces complex, influențat de o multitudine de factori, dintre care familia ocupă un loc central. În primii ani de viață, dar și pe parcursul școlarității mici, părinții sunt principalii agenți educaționali, iar stilul parental adoptat de aceștia își pune amprenta asupra dezvoltării armonioase a copilului. În contextul societății contemporane, caracterizată prin schimbări rapide și multiple provocări educaționale, problematica stilului parental devine din ce în ce mai relevantă.

Vârsta școlară mică reprezintă o etapă esențială în formarea personalității copilului, în care se dezvoltă procesele cognitive, afective și comportamentale. În această perioadă, elevul începe să-și formeze deprinderi de învățare, atitudini față de școală și relații sociale, iar sprijinul familiei este determinant pentru succesul său educațional. Modul în care părinții comunică, stabilesc reguli și oferă suport emoțional influențează direct adaptarea copilului la cerințele școlare.

Stilul parental, definit ca ansamblul de atitudini, comportamente și practici educative ale părinților, poate îmbrăca diferite forme, precum stilul autoritar, permisiv sau democratic. Numeroase cercetări evidențiază faptul că fiecare dintre aceste stiluri are efecte distincte asupra dezvoltării copilului, atât din punct de vedere cognitiv, cât și emoțional și social. În acest sens, identificarea stilului parental optim devine o necesitate pentru asigurarea unei

educații eficiente și echilibrate.

Perioada de vârstă școlară mică (aproximativ 6–10 ani) reprezintă o etapă importantă în dezvoltarea copilului, caracterizată prin formarea deprinderilor de învățare, dezvoltarea gândirii logice și consolidarea echilibrului emoțional. În această etapă, elevul de școală primară este puternic influențat de mediul familial, iar stilul parental adoptat de părinți poate facilita sau, dimpotrivă, poate îngreuna adaptarea la cerințele școlare.

De asemenea, conceptul de dezvoltare emoțională joacă un rol esențial în educația copilului, referindu-se la capacitatea acestuia de a-și recunoaște, exprima și gestiona emoțiile. Studiile arată că un stil parental echilibrat, în special cel democratic, favorizează dezvoltarea unei stime de sine pozitive și a unor relații sociale sănătoase.

În acest context, problematica stilului parental devine deosebit de actuală, având în vedere schimbările din societatea contemporană și diversitatea modelelor educaționale. Scopul prezentului articol constă în analiza impactului stilului parental asupra educării elevului de vârstă școlară mică, prin evidențierea modului în care diferitele stiluri parentale influențează dezvoltarea cognitivă, emoțională și comportamentală a acestuia.

Pentru realizarea cercetării au fost utilizate metode precum chestionarul și observația, care au permis colectarea și analiza datelor relevante. Importanța studiului rezidă în evidențierea rolului fundamental al familiei în procesul educațional și în formularea unor concluzii utile pentru optimizarea relației părinte–copil și a practicilor educaționale.

Un element esențial al mediului educațional familial îl constituie stilul parental, definit ca ansamblul de atitudini, comportamente și practici educative prin care părinții interacționează cu copilul. În literatura de specialitate sunt evidențiate trei stiluri parentale principale: stilul autoritar, stilul permisiv și stilul democratic.

- *Stilul autoritar* se caracterizează prin control strict, reguli rigide și cerințe ridicate, fără a acorda copilului posibilitatea de a-și exprima opiniile. Acest stil poate conduce la dezvoltarea unei obediențe excesive, dar și la apariția anxietății, a lipsei de inițiativă sau a comportamentelor de opoziție.
- *Stilul permisiv* presupune un nivel scăzut de control parental și o toleranță ridicată față de comportamentele copilului. Deși poate favoriza libertatea de exprimare, acest stil poate duce la dificultăți în dezvoltarea autocontrolului, a responsabilității și a respectării regulilor.
- *Stilul democratic,* considerat cel mai echilibrat, combină controlul adecvat cu suportul emoțional și comunicarea deschisă. Părinții care adoptă acest stil stabilesc reguli clare, dar explicate copilului, încurajând autonomia, responsabilitatea și încrederea în sine. Acest stil are efecte pozitive asupra dezvoltării cognitive, emoționale și sociale a copilului.

Perioada vârstei școlare mici este o etapă esențială în dezvoltarea copilului, caracterizată prin formarea deprinderilor de învățare, dezvoltarea gândirii logice și consolidarea relațiilor sociale. În acest context, stilul parental influențează direct adaptarea școlară, performanțele academice, nivelul de motivație și echilibrul emoțional al elevului.

Astfel, un climat familial bazat pe sprijin emoțional, comunicare eficientă și reguli clare contribuie la dezvoltarea armonioasă a copilului, în timp ce lipsa de structură sau control excesiv poate genera dificultăți de adaptare și instabilitate emoțională.

Actualitatea temei este determinată de importanța tot mai mare a rolului familiei în educația copilului și de necesitatea identificării unor practici parentale eficiente, adaptate nevoilor individuale ale acestuia. În acest sens, analiza impactului stilurilor parentale asupra educării elevului de vârstă școlară mică reprezintă o direcție relevantă de cercetare.

Scopul prezentului articol constă în evidențierea influenței stilului parental asupra

dezvoltării cognitive, emoționale și comportamentale a elevului de vârstă școlară mică, utilizând metode de cercetare precum chestionarul și observația, care au permis obținerea și interpretarea datelor relevante.

Importanța studiului rezidă în evidențierea rolului esențial al familiei în procesul educațional și în formularea unor concluzii utile pentru optimizarea relației părinte–copil și sprijinirea dezvoltării armonioase a elevului.

În continuare, pentru a evidenția aspectele teoretice prezentate, este realizată o abordare practică a problemei cercetate, prin analiza influenței stilului parental asupra elevului de vârstă școlară mică.

Identificarea stilurilor parentale predominante în familiile elevilor de vârstă școlară mică și analiza modului în care acestea influențează performanța.

Grupul pe care am realizat studiul este format din 25 de părinți ai unor elevi de vârstă școlară mică 6-10 ani. Aceștia provin din familii cu profiluri diferite, copiii lor fiind înscriși în învățământul primar, ceea ce ne oferă o imagine clară asupra modului în care educația de acasă se vede în rezultatele de la școală.

Metoda principală utilizată în procesul cercetării a fost chestionarul, care a fost aplicat unui grup de 25 de părinți ai unor elevi de vârstă școlară mică.

*Principiile de elaborare a chestionarului***:**

a) Claritatea și simplitatea întrebărilor.
b) Focalizarea pe obiectivele cercetării.
c) Protecția confidențialității și a anonimatului

Chestionarul a permis colectarea datelor despre modul în care părinții interacționează cu copiii lor, nivelul de control și de afecțiune pe care îl oferă, precum și viziunea lor asupra disciplinei. Aceste informații sunt esențiale pentru a înțelege cum stilul adoptat acasă influențează direct rezultatele școlare și comportamentul elevului la clasă.

Ancheta adresată părinților a avut drept scop identificarea **stilului parental predominant** și a impactului acestuia asupra educării elevului de vârstă școlară mică. În cadrul chestionării, părinții au evidențiat importanța adoptării unui stil parental echilibrat, bazat pe comunicare, sprijin emoțional și stabilirea unor reguli clare, conștientizând influența majoră pe care familia o are asupra dezvoltării copilului.

În continuare, ne-am propus să evidențiem diversitatea stilurilor parentale existente în rândul respondenților, precum și modul în care acestea se reflectă în comportamentul și adaptarea școlară a copiilor. Rezultatele obținute sunt prezentate în figura de mai jos, care ilustrează distribuția răspunsurilor în funcție de tipul de stil parental identificat.

Rezultatele sunt reprezentate în figura 1.

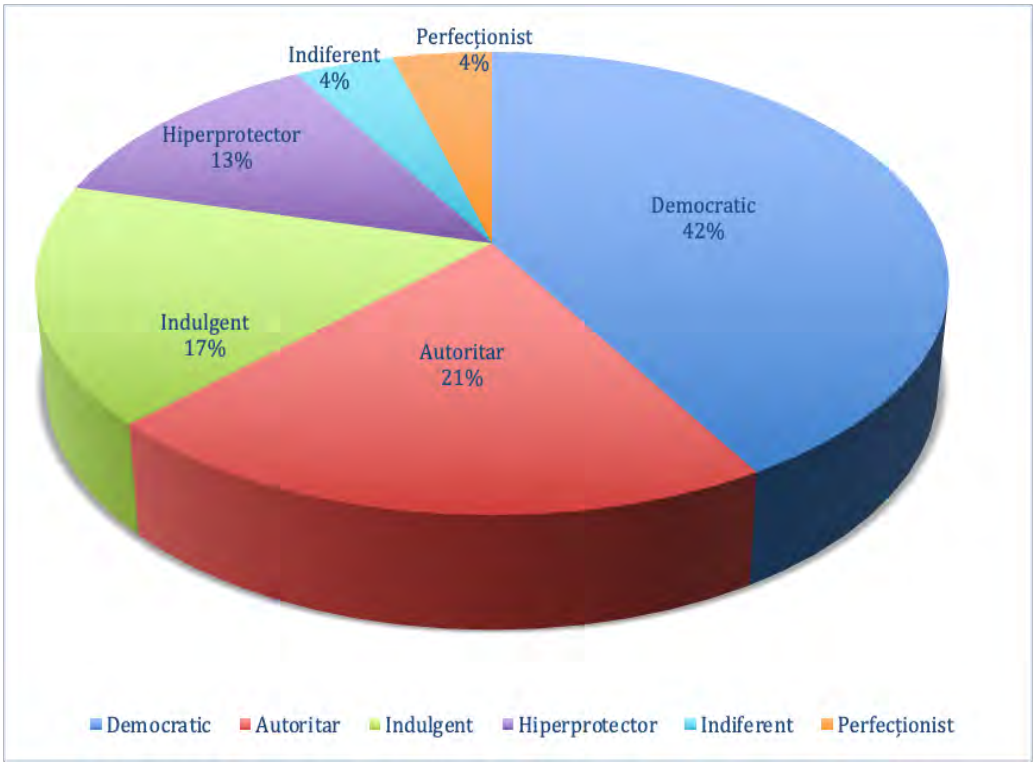

Figura 1. Tipologia stilurilor parentale identificate la părinții respondenți

Analizând datele prezentate în figura de mai sus, observăm că stilurile parentale sunt distribuite relativ divers în rândul părinților respondenți, evidențiind existența mai multor modalități de abordare a educației copilului de vârstă școlară mică.

Cel mai mare procent – 40% dintre respondenți – se încadrează în stilul parental democratic, ceea ce reflectă tendința părinților de a adopta un echilibru între autoritate și sprijin emoțional. De asemenea, 20% dintre părinți manifestă un stil autoritar, bazat pe control și disciplină strictă.

În același timp, stilurile indulgent (16%) și hiperprotector (12%) sunt prezente într-o proporție moderată, sugerând o implicare crescută a părinților, însă uneori lipsită de limite clare. Stilurile indiferent (8%) și perfecționist (4%) sunt mai puțin frecvente, indicând o incidență redusă a acestor tipuri de comportament parental.

Aceste rezultate evidențiază faptul că majoritatea părinților tind să adopte stiluri parentale echilibrate, însă există și abordări care pot influența diferit dezvoltarea și adaptarea școlară a elevului de vârstă școlară mică

De asemenea, am propus părinților să răspundă la o serie de itemi din chestionar care vizează modul în care aceștia abordează procesul educațional al copilului, alegând varianta care li se potrivește cel mai bine.

Scopul acestei întrebări a fost de a evidenția atitudinile parentale privind disciplina, comunicarea și implicarea în educația elevului de vârstă școlară mică, precum și tendințele de manifestare a diferitelor stiluri parentale.

Rezultatele obținute au fost sintetizate și prezentate grafic în figura 2, sub forma unei diagrame cu bare, care reflectă distribuția răspunsurilor în funcție de opțiunile exprimate de părinți.

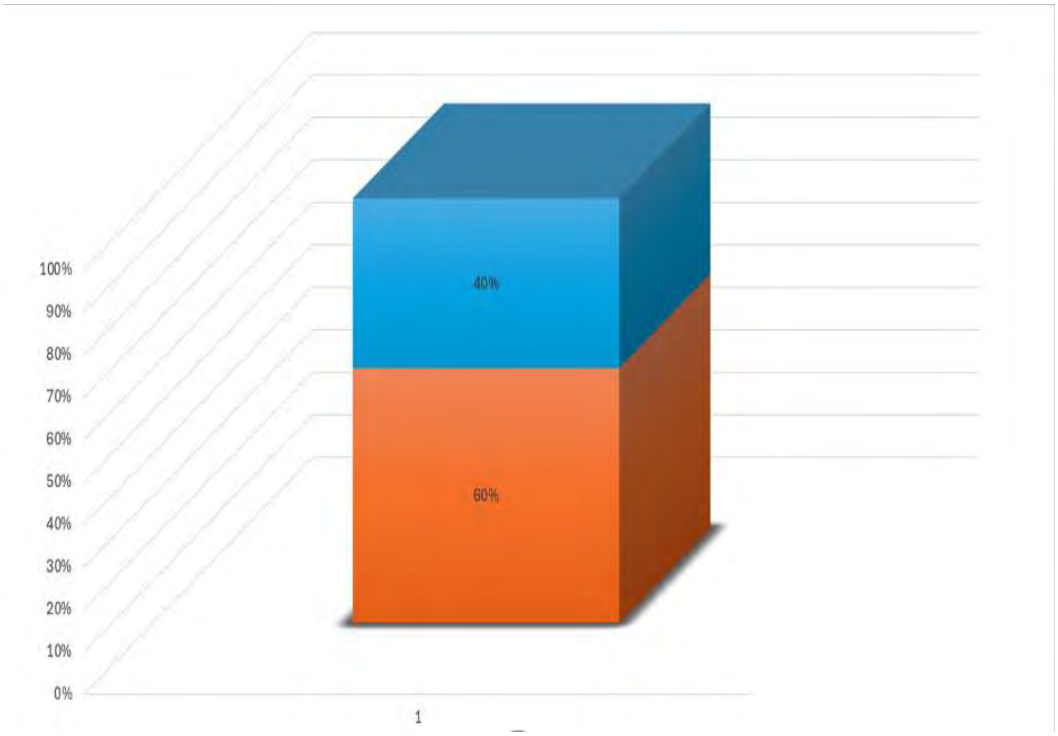

Figura 2. Opiniile părinților privind necesitatea ascultării necondiționate a copilului

Analizând răspunsurile părinților privind necesitatea ascultării necondiționate a copilului, se observă că majoritatea respondenților (60%) consideră că elevul trebuie să asculte întotdeauna de părinte, în timp ce 40% dintre părinți nu sunt de acord cu această afirmație.

Aceste rezultate evidențiază existența unor perspective diferite în ceea ce privește modul de exercitare a autorității parentale. Procentul majoritar sugerează prezența unor tendințe de tip autoritar, în care accentul este pus pe disciplină și conformare. Pe de altă parte, procentul semnificativ al celor care nu susțin această idee reflectă o orientare spre un stil parental mai echilibrat, bazat pe comunicare și înțelegere.

Rezultatele subliniază importanța promovării unui stil parental democratic, care îmbină autoritatea cu sprijinul emoțional și contribuie la dezvoltarea autonomiei și responsabilității elevului de vârstă școlară mică

În concluzie, studiul realizat evidențiază importanța majoră a stilului parental în procesul de educare și dezvoltare a elevului de vârstă școlară mică. Familia, ca prim mediu educațional, are un rol determinant în formarea personalității copilului, influențând în mod direct comportamentele, atitudinile, valorile și modul de relaționare al acestuia cu mediul școlar și social.

Analiza teoretică și aplicativă realizată permite evidențierea faptului că stilurile parentale au efecte diferite asupra dezvoltării copilului. Stilul autoritar, caracterizat prin control rigid și exigențe ridicate, poate conduce la conformism excesiv, lipsa inițiativei și apariția anxietății. Stilul permisiv, definit prin lipsa unor limite clare și un nivel scăzut de control, poate genera dificultăți în dezvoltarea autocontrolului, a responsabilității și a disciplinei. În schimb, stilul democratic, bazat pe echilibru între control și suport emoțional, comunicare deschisă și respect reciproc, favorizează dezvoltarea armonioasă a copilului, contribuind la formarea încrederii în sine, a autonomiei și a competențelor sociale.

Rezultatele cercetării confirmă faptul că elevii care beneficiază de un climat familial echilibrat și de un stil parental democratic manifestă o adaptare mai bună la cerințele școlare, performanțe academice mai bune și o stabilitate emoțională mai ridicată. În același timp, se constată că lipsa unei structuri educaționale clare sau aplicarea unor metode educative neechilibrate poate influența negativ dezvoltarea copilului.

Prin urmare, se poate afirma că implicarea conștientă și responsabilă a părinților în procesul educațional este esențială pentru dezvoltarea integrală a copilului. Familia trebuie să creeze un mediu sigur, stabil și afectiv, în care copilul să se simtă încurajat, înțeles și sprijinit.

În final, studiul subliniază necesitatea promovării unor practici parentale echilibrate, adaptate nevoilor individuale ale copilului, precum și importanța colaborării dintre familie și instituția școlară în vederea asigurării unei educații eficiente și armonioase pentru elevii de vârstă școlară mică.

Bibilografie:

1. ANTOCI, D., ISAC, O. Influența stilului parental asupra gândirii critice la preșcolari. În: *Conferința Republicană a Cadrelor Didactice: Învățământul preșcolar. Învățământul primar*, 26–27 februarie 2022. Chișinău: S. n., 2022.
2. BRUMA, A. Stilul educativ parental la copiii de vârsta preșcolară. În: *Integrare prin Cercetare și Inovare*, 7–8 noiembrie 2024. Chișinău, 2024.
3. CAȘU, D. Educația parentală: abordări, probleme și perspective. În: *Securitatea umană și socială în statul democratic*. Chișinău, 2023.
4. COJOCARU, Ș., COJOCARU, D. *Educația parentală în România*. Buzău: Alpha MDN, 2011.
5. COROBAN, C. *Ghid practic de educație parentală*. Chișinău: Camera Națională a Cărții din Republica Moldova, 2015.